

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. július 10.
(OR. en)

11545/1/23
REV 1

COPEN 244
DROIPEN 99
ENV 817
RELEX 852
JAI 976

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2023. július 7.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2023) 419 final
Tárgy:	Ajánlás – A TANÁCS HATÁROZATA az Európai Bizottságnak a környezet büntetőjog általi védelméről szóló 1998. évi egyezményt (ETS 172. sz.) hatályon kívül helyező és annak helyébe lépő Európa tanácsi egyezményről szóló tárgyalásokon az Európai Unió nevében való részvételre történő felhatalmazásáról, valamint az ahhoz fűzött magyarázó jelentés tervezetéről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2023) 419 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2023) 419 final

Brüsszel, 2023.7.7.
COM(2023) 419 final

Ajánlás

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Bizottságnak a környezet büntetőjog általi védelméről szóló 1998. évi egyezményt (ETS 172. sz.) hatályon kívül helyező és annak helyébe lépő Európa tanácsi egyezményről szóló tárgyalásokon az Európai Unió nevében való részvételre történő felhatalmazásáról, valamint az ahhoz fűzött magyarázó jelentés tervezetéről

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

- **A javaslat indokai és céljai**

A környezeti bűnözés, a jelentős környezetkárosítás és az emberi egészségben okozott komoly károk egyre nagyobb aggodalmat keltenek az EU-ban és világszerte. A rendelkezésre álló legfrissebb becslések szerint¹ a környezeti bűnözéshez kapcsolódó éves veszteség 91 és 258 milliárd USD közé tehető. Így környezeti bűnözés a világon a negyedik legelterjedtebb bűnözői tevékenység a kábítószer-kereskedelem, az emberkereskedelem és a hamisítás után. A környezeti bűnözés éves szinten 5–7 %-kal nő. Az olyan bűncselekmények, mint az illegális erdőirtás, a víz-, levegő- és talajszennyezés, az ózonkárosító anyagok kereskedelme, az orvvadászat és más bűncselekmények súlyosan rongálják a biológiai sokféleséget, károsítják az emberi egészséget és egész ökoszisztémákat pusztítanak el. Az ebből eredő károk és rongálás globális hatása – amelynek előidőzésben nemzetközi szinten gyakran a szervezett bűnözés is közreműködik – szükségessé teszi a határozott fellépést, a környezeti bűnözés kategóriáinak közös értelmezésén alapuló határozott nemzetközi együttműködést, a szankciókat és a határokon átnyúló együttműködést.

- **A környezet büntetőjog általi védelméről szóló európai uniós irányelv**

Az EU az elmúlt évtizedekben fokozatosan egyre nagyobb erőfeszítéseket tett a környezetre káros magatartás szabályozására. Jelenleg több mint 250 uniós jogalkotási eszköz, főként irányelvek állapítanak meg normákat és korlátokat különféle környezetvédelmi ágazatok tekintetében. A környezetvédelem további szigorítása érdekében a környezet büntetőjog általi védelméről szóló 2008/99/EK irányelv (a továbbiakban: a környezet büntetőjog általi védelméről szóló irányelv)² arra kötelezi az EU tagállamait, hogy nyilvánítsák bűncselekménnyé a legsúlyosabb környezetvédelmi ágazati jogi jogsértéseket. Az irányelv többek között közös uniós környezeti bűnözési kategóriákról rendelkezik, és hatékony, visszatartó erejű és arányos szankciókat ír elő a természetes és jogi személyekkel szemben. A környezet büntetőjog általi védelméről szóló irányelv merített a környezet büntetőjog általi védelméről szóló 1998. évi Európa tanácsi egyezményből³, amely jelentős befolyást gyakorolt az irányelvre.

A Bizottság értékelte a környezet büntetőjog általi védelméről szóló irányelv hatékonyságát, és az eredményeket 2020 októberében tette közzé⁴. Az említett eredmények alapján a Bizottság úgy döntött, hogy javítja a környezeti bűnözés elleni küzdelem jogi keretét, és 2021. december 15-én elfogadta a környezet büntetőjog általi védelméről szóló új uniós irányelvre

¹ Az Interpol és az ENSZ Környezetvédelmi Programja szerint a környezeti bűnözés a világon a negyedik legelterjedtebb bűnözői tevékenység, amely éves szinten 5–7 %-kal nő. Az UNEP–INTERPOL gyorsreagálási értékelése: *The Rise of Environmental Crime* (A környezeti bűnözés megerősödése), 2016. június.

² Az Európai Parlament és a Tanács 2008/99/EK irányelve (2008. november 19.) a környezet büntetőjog általi védelméről, *HL L 328*,

³ Európa Tanács, Egyezmény a környezet büntetőjog általi védelméről, ETS 172. sz., 1998. november 4.; <https://www.ecolex.org/details/treaty/convention-on-the-protection-of-the-environment-through-criminal-law-tre-001292/>

⁴ Bizottsági szolgálati munkadokumentum: A környezet büntetőjog általi védelméről szóló, 2008. november 19-i 2008/99/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (környezeti bűnözésről szóló irányelv) értékelése, 2020. október 28., SWD(2020) 259 final, (I. rész, II. rész, vezetői összefoglaló).

irányuló javaslatot⁵. A javaslat pontosítja a környezeti bűnözési kategóriák fogalommeghatározását, és új tényállási elemekkel egészíti ki az irányelv hatályát érdekében, hogy a szándékosan vagy súlyos gondatlanságból elkövetett súlyos bűncselekményeket megfelelően szankcionálják. Bevezeti a természetes és jogi személyekre vonatkozó szankciók felső büntetési tételének minimumszintjeit, amelyek figyelembe veszik a vállalatok pénzügyi kapacitását, a súlyosbító körülményeket, valamint a hatékony és visszatartó erejű szankciók előmozdítását célzó további szankciókat/intézkedéseket. A javaslat célja a határokon átnyúló együttműködés megkönnyítése, és számos rendelkezést tartalmaz a bűnüldözési lánc megerősítésére, beleértve a tagállamok azon kötelezettségét, hogy továbbítsák a környezetvédelmi büntetőeljárásokra vonatkozó statisztikai adatokat. A javaslat a nyilvánosság érintett tagjai és a környezetvédők jogaira és szerepére vonatkozó rendelkezéseket is tartalmaz.

Az uniós tagállamok 2022 decemberében az Európai Unió Tanácsában általános megközelítést alakítottak ki. Az Európai Parlament 2023 márciusában fogadta el álláspontját⁶. 2023 májusában megkezdődtek a tárgyalások az Európai Parlamenttel annak érdekében, hogy 2023 végéig politikai megállapodás szülessen.

- **Az Európa Tanács egyezménye a környezet büntetőjog általi védelméről**

A környezet büntetőjog általi védelméről szóló új irányelvvel kapcsolatban jelenleg folyó európai uniós tevékenységgel párhuzamosan az Európa Tanács úgy határozott, hogy felváltja a környezet büntetőjog általi védelméről szóló 1998. évi egyezményét⁷ (a továbbiakban: az 1998. évi egyezmény). Az 1998. évi egyezmény úttörő jellegű jogi eszköz, amely először tartalmazza a szándékosan vagy gondatlanságból elkövetett legsúlyosabb környezeti bűncselekmények fogalommeghatározását, a joghatóságra, a szankciókra, az elkobzási intézkedésekre, a környezet helyreállítására, a vállalati felelősségre, az egyezmény részes felei közötti együttműködésre és a nemzetközi együttműködésre vonatkozó rendelkezéseket, a környezet védelmét célul kitűző csoportok, alapítványok vagy egyesületek azon jogát, hogy a nemzeti jognak megfelelően részt vegyenek a büntetőeljárásban, valamint a bűncselekményeket megállapító és hatékony és visszatartó erejű szankciókat megkövetelő csoportok jogait. E rendelkezések egy része rugalmasságot biztosított a részes felek számára, és csak azt írta elő, hogy – tetszőleges időpontban – az Európa Tanács főtítkárának címzett nyilatkozatot tegyenek az adott rendelkezés átültetésére irányuló szándékukról. Az egyezmény azonban soha nem lépett hatályba, mivel nem sikerült elérni a szükséges minimális számú megerősítést vagy csatlakozást.

2022. november 23-án az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának és bűnügyi problémákkal foglalkozó európai bizottságnak a felügyelete alatt létrejött a környezet büntetőjog általi védelmével foglalkozó új szakértői bizottság, amely megbízást kapott arra, hogy az általa elfogadott feladatmeghatározás alapján hivatalos tárgyalásokat folytasson a környezet büntetőjog általi védelméről szóló új Európa tanácsi egyezményről, amely felváltja az 1998. évi egyezményt⁸. Az új egyezmény figyelembe fogja venni a 2022-ben készített

⁵ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a környezet büntetőjog általi védelméről, valamint a 2008/99/EK irányelv felváltásáról, COM(2021) 851 final, 2021/0422 (COD).

⁶ www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2023-0087_HU.html

⁷ Egyezmény a környezet büntetőjog általi védelméről, ETS 172. sz., elfogadva: 1998. november 4-én

⁸ CM(2022)148-add2-final, 2022. november 23.

megvalósíthatósági tanulmányt⁹ is, amely kiemelte, hogy ezen a területen helyénvaló lenne egy új egyezmény.

Az új egyezmény helyénvalóságát illetően a tanulmány arra a következtetésre jutott, hogy:

„A környezeti bűnözés elleni küzdelem eredményessége – annak minden dimenziójában, különösen határokon átnyúló viszonylatban – az államok közötti hatékony nemzetközi együttműködéstől is függ. Ez az együttműködés elengedhetetlen ahhoz, hogy a környezeti bűnözés megelőzésében és az ellene folytatott küzdelemben részt vevő illetékes nemzeti hatóságok megértsék egymást. Egy új jogi eszköz lehetőséget kínálna arra, hogy az Európa Tanács meglévő nemzetközi eszközeiből merítve közös szabályokat állapítsanak meg az ilyen fokozott nemzetközi együttműködésre vonatkozóan. (...) Mivel az Európa Tanács tagállamai (47 ország) közül Európa határain túl felküzdi, az általa kidolgozott eszközök – a leküzdendő környezeti kihívás határokon átnyúló jellegének megfelelően – jelentős súllyal bírhatnak a határokon túl is. Egy új egyezmény elfogadása ezen a területen – amellet, hogy a nemzetközi szinten komoly szimbolikus hatása lenne – más (regionális) kezdeményezésekkel együttvéve dominóhatást fejthetne ki nemzeti szinten, és inspirációként szolgálhatna más nemzetközi jogi eszközökhöz.”

Az Európai Unióval való kapcsolatát illetően az Európa Tanács megvalósíthatósági tanulmányában arra a következtetésre jutott, hogy „tekintettel az Európai Unió környezeti bűnözés területén végzett tevékenységeire, és különösen (...) az új uniós irányelvre irányuló javaslattal kapcsolatban végzett munkájára, elengedhetetlen a két szervezet közötti rendszeres kapcsolattartás és erőfeszítéseik lehető legnagyobb mértékű összehangolása annak érdekében, hogy ne alakuljanak ki ellentmondások egyrészt az Európai Unió, másrészt pedig a páneurópai szinten eljáró Európa Tanács tevékenysége között. Ezt a két szervezet különböző szakértői csoportjai, bizottságai és titkárságai közötti rendszeres eszmecsereknél kell elősegíteniük.”

Az egyezménytervezet szövegének megvitatására szolgáló első ülésre a Tanács 2023. október 16–18-i ülésén kerül sor.

- **Összhang a szakpolitikai területen már meglévő rendelkezésekkel**

A környezet büntetőjog általi védelméről szóló új egyezmény tervezett hatálya olyan területet érint, amely nagyrészt az uniós jog, nevezetesen a környezet büntetőjog általi védelméről szóló, jelenleg hatályos irányelv és a környezet büntetőjog általi védelméről szóló új irányelvre irányuló bizottsági javaslat¹⁰ hatálya alá tartozik. Az említett jogszabályok célja és tartalma nagymértékben átfedésben van a környezet büntetőjog általi védelméről szóló tervezett új Európa tanácsi egyezménnyel¹¹. E jogi eszközöket egyaránt az motiválja és inspirálja, hogy egyre nagyobb támogatást és figyelmet kap környezetünk védelmének szükségessége.

Ezért az Uniónak képesnek kell lennie arra, hogy a tárgyalások során hozzá tudjon járulni ezekhez a célkitűzésekhez, elkerülve az egyezményben, illetve a környezet büntetőjog általi védelméről szóló új irányelvben meghatározott jogi fogalommeghatározások, terminológia és kötelezettségek közötti eltéréseket. Fontos, hogy az Unió az Európa Tanácsban folytatott tárgyalások során szem előtt tartsa a környezet büntetőjog általi védelméről szóló javasolt új irányelvvel kapcsolatos előrehaladást és fejleményeket, és szoros kapcsolatot tartson az

⁹ Megvalósíthatósági tanulmány a környezet büntetőjog általi védelméről, „CDPC(2021)9-Fin”

¹⁰ Lásd a 4. lábjegyzetet.

¹¹ Lásd részletesebben: 2. szakasz – Jogalap.

illetékes uniós tanácsi munkacsoporttal.

A tárgyalások sikeres lezárultával a környezeti bűnözési kategóriákra vonatkozóan koherens rendelkezéseknek kellene létrejönniük, ideértve a bűncselekmények törvényi tényállását, a szankciókat, a bűnüldözési lánc megerősítését, a polgárok és a civil társadalom szerepének elismerését, az uniós tagállamok és az Európa Tanács azon tagállamainak eljárási és nyomozati eszközeit, amelyek ratifikálják az új egyezményt, és ennek alapján megkönnyítik a transznacionális együttműködést.

• **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés harmadik részének V. címe hatásköröket ruház az Európai Unióra a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében. A környezet büntetőjog általi védelméről szóló irányelven túlmenően az Európai Unió egy sor jogi eszközt is elfogadott más bűncselekmények mellett a környezeti bűnözés elleni küzdelem érdekében. A következő jogi eszközök vagy javaslatok képezik e jogi keret részét:

- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1673 irányelve (2018. október 23.) a pénzmosás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről¹².
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1937 irányelve (2019. október 23.) az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről¹³.
- A Bizottság javaslata – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a vagyonvisszaszerzésről és az elkobzásról¹⁴.
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1727 rendelete (2018. november 14.) az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynökségéről (Eurojust) és a 2002/187/IB tanácsi határozat felváltásáról és hatályon kívül helyezéséről¹⁵.
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/794 rendelete (2016. május 11.) a Bűnüldözési Együttműködés Európai Unió Ügynökségéről (Europol), valamint a 2009/371/IB, a 2009/934/IB, a 2009/935/IB, a 2009/936/IB és a 2009/968/IB tanácsi határozat felváltásáról és hatályon kívül helyezéséről¹⁶.
- Az Európai Parlament és a Tanács 2012/29/EU irányelve (2012. október 25.) a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról¹⁷.
- A jelenleg felülvizsgálat alatt álló¹⁸, a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatról szóló 1005/2008/EK tanácsi rendelet¹⁹.

¹² HL L 284., 2018.11.12., 22. o.

¹³ HL L 305., 2019.11.26., 17. o.

¹⁴ COM (2022)245 final.

¹⁵ HL L 295., 2018.11.21., 138. o.

¹⁶ HL L 135., 2016.5.24., 53. o.

¹⁷ HL L 315., 2012.11.14.

¹⁸ A Bizottság javaslata – A Tanács és az Európai Parlament rendelete az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 768/2005/EK, az 1967/2006/EK és az 1005/2008/EK tanácsi rendelet és az (EU) 2016/1139 európai parlamenti és tanácsi rendelet halászati ellenőrzések tekintetében történő módosításáról; COM/2018/368 final.

Emellett hatályban van vagy jelenleg felülvizsgálat alatt áll egy olyan átfogó uniós környezetvédelmi joganyag, amely a környezet büntetőjog általi védelméről szóló új irányelv, mint horizontális eszköz szabályozási területe alá tartozik²⁰. Az uniós környezetvédelmi joganyag és a környezet büntetőjog általi védelméről szóló irányelv kölcsönösen kihat egymásra, mivel a környezet büntetőjog általi védelméről szóló irányelv meghatározása szerinti bűncselekmények megvalósulása jogellenes magatartás, azaz az uniós környezetvédelmi joganyagban meghatározott kötelezettségek megszegése esetén állapítható meg. Emellett az uniós környezetvédelmi joganyagban meghatározott nem büntetőjogi szankciók és a büntetőjogi szankciók együttesen olyan integrált uniós szankciórendszert alkotnak, amely hozzájárul az uniós környezetvédelmi politikák hatékony végrehajtásához; a nem büntetőjogi és büntetőjogi szankcióknak ki kell egészíteniük és meg kell erősíteniük egymást egy olyan fokozatos és koherens megközelítés keretében, amely harmonizált kritériumoknak és normáknak megfelelő uniós szintű szankcionálási szabályokat ír elő.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

Ezt az ajánlást a Bizottság az EUMSZ 218. cikke (3) és (4) bekezdésének megfelelően benyújtja a Tanácsnak, hogy az felhatalmazza a Bizottságot a környezet büntetőjog általi védelméről szóló Európa tanácsi egyezmény felülvizsgálatáról az Európai Unió nevében folytatandó tárgyalásokra, tárgyalási irányelveket határozzon meg, és kijelölje a Bizottságot mint főtárgyalót.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 3. cikkének (2) bekezdése értelmében az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik „nemzetközi megállapodás megkötésére [...] annyiban, amennyiben az a közös szabályokat érintheti, vagy azok alkalmazási körét megváltoztathatja”. Az Európai Unió Bírósága tisztázta, hogy „az ilyen kockázat [vagyis az uniós szabályok nemzetközi kötelezettségvállalások általi érintettségének vagy megváltoztatásának] megállapítása nem feltételezi a nemzetközi kötelezettségvállalások és az uniós szabályozás hatálya alá tartozó tárgykörök közötti teljes egybeesést”, azonban „az uniós közös szabályok alkalmazási körét az ilyen kötelezettségvállalások akkor is érinthetik

¹⁹ HL L 286., 2008.10.29., 1. o.

²⁰ Ilyen eszközök például a következők: az Európai Parlament és a Tanács 1257/2013/EU rendelete (2013. november 20.) a hajók újrafeldolgozásáról, valamint az 1013/2006/EK rendelet és a 2009/16/EK irányelv módosításáról (HL L 330., 2013.12.10., 1. o.), az Európai Parlament és a Tanács 1005/2009/EK rendelete (2009. szeptember 16.) az ózonréteget lebontó anyagokról (HL L 286., 2009.10.31., 1. o.); a tárgyalások folyamatban vannak, és várhatóan hamarosan sor kerül az ózonkárosító anyagokról szóló új rendelet elfogadására); az 517/2014/EU rendelet a fluortartalmú üvegházhatású gázokról és a 842/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 150., 2014.5.20., 195. o.); a tárgyalások folyamatban vannak, és várhatóan hamarosan sor kerül a fluortartalmú üvegházhatású gázokról szóló új rendelet elfogadására); az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 396., 2006.12.30., 1. o.); a Tanács 338/97/EK rendelete (1996. december 9.) a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről (HL L 61., 1997.3.3., 1. o.); az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2008.11.22., 3. o.); az Európai Parlament és a Tanács 1013/2006/EK rendelete (2006. június 14.) a hulladékszállításról (HL L 190., 2006.7.12., 1. o.).

vagy megváltoztathatják, ha az utóbbiak az ilyen szabályok által jelentős részben már szabályozott tárgykörhöz tartoznak”²¹.

Az Unió hatáskörének elemzése során figyelembe kell venni az uniós szabályok és a tervezett megállapodás rendelkezései által szabályozott tárgyköröket, azok előrelátható jövőbeli alakulását, valamint e szabályok és rendelkezések jellegét és tartalmát annak meghatározása érdekében, hogy a tervezett megállapodás sértheti-e az uniós szabályok egységes és következetes alkalmazását, valamint az általuk létrehozott rendszer megfelelő működését.

A fent említett uniós jogi eszközök – különösen a környezet büntetőjog általi védelméről szóló irányelv, összefüggésben az abban hivatkozott jogszabályokkal – az uniós jog által már jelentős mértékben szabályozott tárgykörhöz tartozónak minősülnek, amely esetében a környezet büntetőjog általi védelméről szóló új egyezmény érintheti vagy megváltoztatja azok alkalmazási körét, és amely tekintetében ezért az Unió – az Európai Bíróság értelmezése szerint – az EUMSZ 3. cikkének (2) bekezdése alapján kizárólagos külső hatáskörrel rendelkezik.

Először is átfedés lesz az új egyezmény és a környezet büntetőjog általi védelméről szóló új irányelv között. Az új egyezmény pontosan tükrözné a környezet büntetőjog általi védelméről szóló új irányelv szerkezetét és hatályát. Mindkét jogi aktus tartalmazni fog a célra és hatályra, a terminológiára és a fogalommeghatározásokra, az anyagi jogi bűncselekményekre, a személyek felelősségére és a szankciókra, az eljárási jogokra és az együttműködésre, a megelőző intézkedésekre és a civil társadalom részvételére vonatkozó rendelkezéseket.

Másodszor, amennyiben a tagállamok a tervezett egyezmény részes feleivé válnak, fennáll annak a kockázata, hogy sérül a közös uniós szabályok egységes és következetes alkalmazása.

Az Uniónak például biztosítani kell, hogy a környezeti bűnözési kategóriáknak az egyezményben szereplő fogalommeghatározásai a lehető legnagyobb mértékben összeegyeztethetők legyenek a környezet büntetőjog általi védelméről szóló irányelvvel, mivel a tagállamok büntetőjoga nem tartalmazhat ellentmondásos fogalommeghatározásokat egy adott bűncselekmény-kategória tekintetében. Arról is gondoskodni kell, hogy az egyezményben a környezeti bűncselekmények meghatározására alkalmazott jogi technika ne ütközzön a környezet büntetőjog általi védelméről szóló irányelvben használt technikával. Az egyezmény bármely olyan új megközelítése, amely a bűncselekményeket az uniós jogtól eltérően határozza meg, megelőlegezheti vagy korlátozhatja az uniós jog ezzel kapcsolatos további fejlődését. Amennyiben a környezet büntetőjog általi védelméről szóló irányelv nem tartalmazna egy, az egyezményben meghatározott bűncselekmény-kategóriát, az mégis érintheti az uniós jogot. Például a jogellenes halászatot és annak szankcióit az EU halászati politikái szabályozzák²². Így a környezeti bűncselekmények hatályának vagy az új bűncselekményi tényállásoknak a megváltoztatása horizontálisan érinthetné az érintett területre vonatkozó közös uniós szabályok hatályát.

Fennáll annak a kockázata is, hogy az egyezményben használt kifejezések eltérő jelentéssel bírnak, és így befolyásolják a hasonló kifejezések alkalmazását az uniós jogban. Ez vonatkozhat például a kialakult szabványos jogi fogalmakra, például a jogi személyek, a jogi személyek felelőssége és a büntető joghatóság fogalmára.

Rendszertani szempontból a környezet büntetőjog általi védelméről szóló új irányelv büntetésekre, mellékbüntetésekre és intézkedésekre vonatkozó rendelkezései kiegészítik az uniós környezetvédelmi jog meglévő szankcionálási rendelkezéseit. Így hozzájárulnak a koherens uniós szankciórendszer kialakításához a környezetvédelmi jogsértések tekintetében.

²¹ C-114/12, Bizottság kontra Tanács, ECLI: ECLI:EU:C:2014:2151, 69–70. pont.

²² Lásd a 18. és 19. lábjegyzetet.

Az új egyezményben szereplő, szankciókra vonatkozó rendelkezéseknek és az uniós szankciórendszernek összeegyeztethetőnek kell lenniük ahhoz, hogy ne akadályozzák a további fejlesztéseket.

Az Uniónak arról is gondoskodnia kell, hogy az egyezményben szereplő, a megelőzésre és a bűnüldözési lánc megerősítésére vonatkozó szabályok ne legyenek ellentétesek a környezet büntetőjog általi védelméről szóló irányelvben foglalt hasonló kötelezettségekkel, ami sérthetné az uniós szabályok hatékonyságát és végrehajtását ebben a tekintetben.

Az egyezménynek és a környezet büntetőjog általi védelméről szóló irányelvnek a környezeti büntetőeljárásokra vonatkozó statisztikai adatok gyűjtésére vonatkozó követelményeinek eltérése megnehezítheti az EU-n belüli technikai és adminisztratív munkafolyamatot, és sértheti a környezet büntetőjog általi védelméről szóló irányelv vonatkozó szabályainak hatékonyságát.

A bűncselekmények áldozatainak jogai, a tanúk és az igazságszolgáltatásban közreműködők jogai, valamint a büntetőeljárásokban a nem kormányzati szervezetek és a civil társadalom eljárási jogaira vonatkozó eljárási minimumszabályok az uniós tagállamok közötti konszenzus jelenlegi állapotát tükröző uniós jog által szabályozott tárgykörhöz tartoznak. Az egyezmények szabályai megelőlegezhetik és akadályozhatják az uniós jog ezzel kapcsolatos jövőbeli fejlődését.

Ezen elemzés alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a tervezett új egyezmény érintheti vagy módosíthatja az uniós közös szabályok alkalmazási körét.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

Nem alkalmazandó

- **Arányosság**

Ez a kezdeményezés nem lépi túl a szóban forgó szakpolitikai célkitűzések megvalósításához szükséges mértéket. Az Unió ugyanis már gyakorolta belső hatáskörét ezen a területen a környezet büntetőjog általi védelméről szóló 2008/99/EK irányelv és a 2008/99/EK irányelv helyébe lépő új irányelvre irányuló javaslat elfogadásával. Ezért a tárgyalások során közös uniós megközelítést kell alkalmazni annak elkerülése érdekében, hogy a vonatkozó egyezmény az Európa Tanács szintjén eltérjen az uniós jogtól.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

Nem alkalmazandó

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

Nem alkalmazandó

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

A Bizottság figyelembe vette a tagállami szakértők által a tárgyalások előkészítése során az érintett tanácsi munkacsoportokban folytatott megbeszélések során kifejtett véleményeket.

- **Hatásvizsgálat**

Nem alkalmazandó

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Nem alkalmazandó

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Nem alkalmazandó

- **Alapjogok**

Az Európai Unió Alapjogi Chartájában (a továbbiakban: a Charta) rögzített számos alapvető jogot és szabadságot figyelembe kell venni az egyezmény felülvizsgálatáról folytatott tárgyalások során, ideértve a környezet magas szintű védelméhez és a környezet minőségének javításához való jogot (a Charta 37. cikke), a személyes adatok védelmét, a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságát, a vállalkozás szabadságát, a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogot (a Charta 47. cikke), az ártatlanság védelmét és a védelemhez való jogot (a Charta 48. cikke), a bűncselekmények és büntetések törvényességének és arányosságának elvét (a Charta 49. cikke), valamint a kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés tilalmát (a Charta 50. cikke – ne bis in idem). Mivel a tárgyalásokon az Európai Unió nevében való részvétel nem veszélyeztetheti az alapvető jogok védelmének szintjét az Unióban, ez a kezdeményezés az alapvető jogok magas szintű védelmének biztosítását javasolja.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslatnak nincsenek az uniós költségvetést érintő vonzatai.

Ajánlás

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Bizottságnak a környezet büntetőjog általi védelméről szóló 1998. évi egyezményt (ETS 172. sz.) hatályon kívül helyező és annak helyébe lépő Európa tanácsi egyezményről szóló tárgyalásokon az Európai Unió nevében való részvételre történő felhatalmazásáról, valamint az ahhoz fűzött magyarázó jelentés tervezetéről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 218. cikke (3) és (4) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

mivel:

- (1) 2022. november 23-án az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága megbízta az Európa Tanácsnak a környezet büntetőjog általi védelmével foglalkozó szakértői bizottságát, hogy 2024. június 30-ig dolgozza ki a környezet büntetőjog általi védelméről szóló 1998. évi egyezményt (ETS 172. sz.) hatályon kívül helyező és annak helyébe lépő új egyezmény tervezetét.
- (2) A tervezett egyezmény valószínűleg közös szabályokat ír elő a cél és hatály, a terminológia és a fogalommeghatározások, az anyagi jogi bűncselekmények, a személyek felelőssége és a szankciók, az eljárási jogok és az együttműködés, a megelőző intézkedések és a civil társadalom részvétele tekintetében. A tervezett egyezmény tartalma és alkalmazási köre az uniós jog²³ által már jelentős mértékben szabályozott tárgykörhöz tartozik, így az EUMSZ 3. cikkének (2) bekezdése értelmében az új egyezmény érintheti vagy módosíthatja annak alkalmazási körét.
- (3) Az Uniónak ezért részt kell vennie a környezet büntetőjog általi védelméről szóló új Európa tanácsi egyezményére irányuló tárgyalásokon.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Tanács felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy az Unió nevében tárgyalásokat folytasson a környezet büntetőjog általi védelméről szóló 1998. évi Európa tanácsi egyezményt hatályon kívül helyező és annak helyébe lépő, a környezet büntetőjog általi védelméről szóló új egyezményről.

2. cikk

A tárgyalási irányelveket a melléklet tartalmazza.

3. cikk

²³ Különösen a környezet büntetőjog általi védelméről szóló 2008/99/EK irányelv és az annak helyébe lépő új irányelvre irányuló javaslat (COM(2021) 851 final, 2021/0422 (COD)).

A tárgyalásokat a [*a különbizottság neve a Tanács által beszűrandó*]-val/-vel konzultálva kell lefolytatni.

4. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*